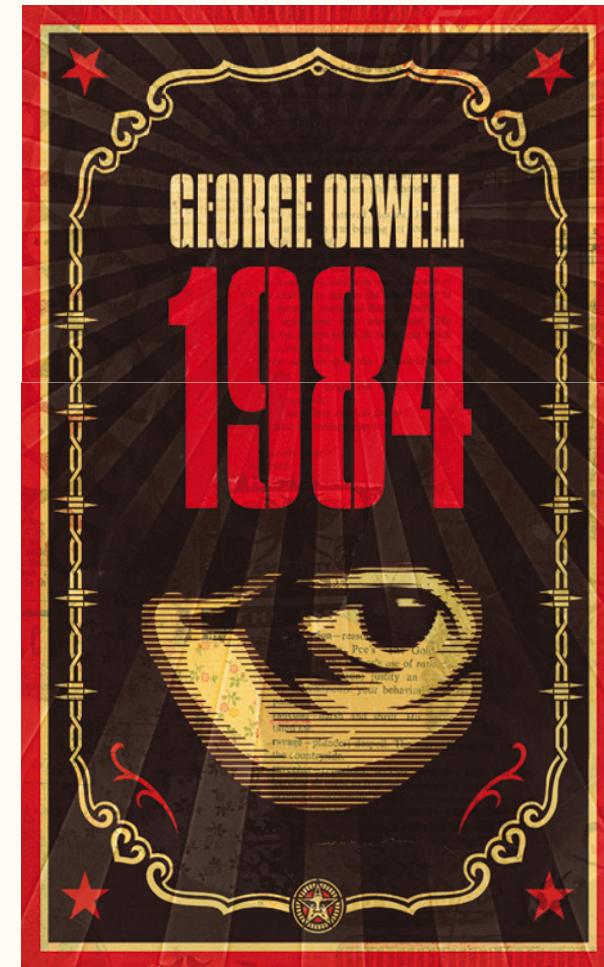

Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

Informatiesessies december 2010

Algemene inleiding privacyrecht

Voorwoord

Géén wettelijke definitie

-

Maatschappelijk veel gebruikt begrip:

- Media, BV-cultuur,
Paparazzi : Raad voor de Journalistiek
- Incidenten (Deutsche Telecom...)
- Megaverwerkingen (ANG, SWIFT, kruispuntbank SZ,
PNR,...)

Voorwoord

Privacy

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

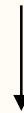
Sfeer?

Wazig begrip

Voorwoord

Van algemene norm (Universele Verklaring)

Verduidelijkende wet- en regelgeving (Conventie 108)

WVP van 8 december 1992

Europese richtlijn 95/46/EU

Voorwoord

CAO 81 (26/04/2002)

Wet elektronische communicatie (2005)

Wet bewakingscamera's (2007)

Voorwoord

- Adviezen & aanbevelingen van de Commissie
 - Klokkenluiders / whistleblowing
 - Biometrie
 - Parkeergelden
 - Direct marketing

1. Inleiding

1. Een grondrecht: vierde generatie
2. Negatief en positief recht
3. Een relationeel recht > een relatief grondrecht

1. Inleiding

1. Burgerlijke rechten en vrijheden

2. Politieke rechten

3. Sociaal-economische rechten

4. **Emancipatierechten /
zelfbeschikkingsrecht**

2. Evolutie van het privacyrecht

1890

Warren & Brandeis

"The right to Privacy"

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

WO II

Fascisme & Communisme

Universele verklaring van de rechten van de mens

EVRM : 4 november 1950

(wet van 13 mei 1955 houdende goedkeuring...)

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

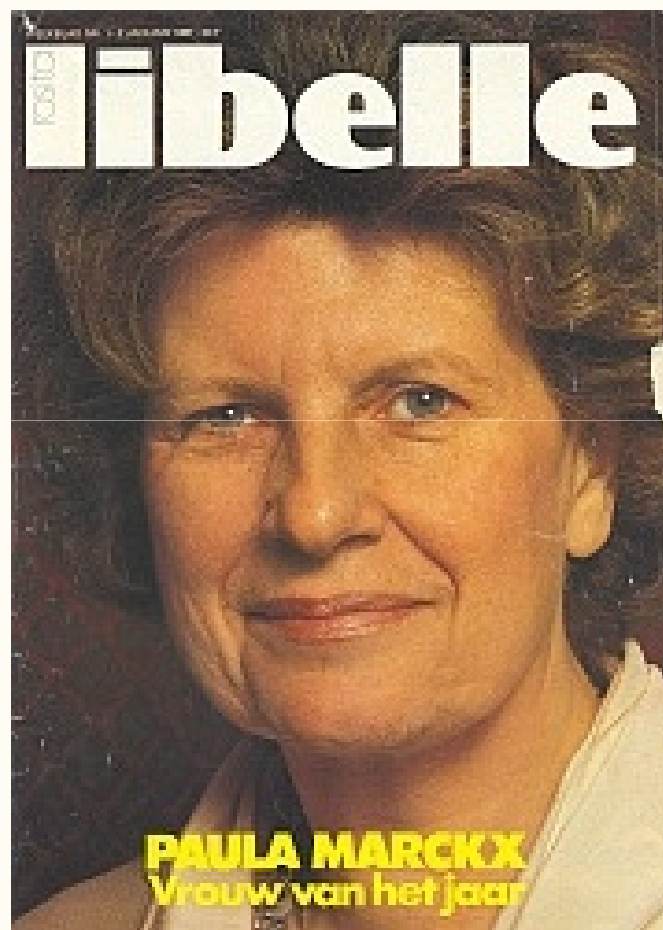
Artikel 8 EVRM:

Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

1. Eenieder heeft het recht op eerbiediging van zijn privéleven, zijn gezinsleven, zijn huis en zijn briefwisseling.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan met betrekking tot de uitoefening van dit recht dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving nodig is in het belang van 's lands veiligheid, openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Arrest Hof Straatsburg

Arrest Marckx

13 juni 1979

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

De jaren 70

Technologische vloedgolf

Brussel → 1970: derde internationale congres over E.V.R.M.

Beslissingen van de Raad van Europa (1973-1974)

Resoluties "on the protection of the privacy of individuals vis-à-vis electronic data banks"

- In the private sector (73) 22;
- In the public sector (74) 29.

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Report of the Committee on Privacy (1972): G.B.

Das Persönlichkeitsrecht: Duitsland

1976: resolutie van het Europees Parlement

1979: rapport-Bayerl

1980 : OESO Recommendation on protection of privacy

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Raad van Europa

Verdrag (Conventie) 108 van 28 januari 1981

Basisbeginselen Verdrag 108

- art. 5 : het finaliteitsbeginsel
- art. 6 : gevoelige gegevens
- art. 7 : aangepaste veiligheidsmaatregelen
- art. 8 : basisrechten van de burger
- art. 9 : uitzonderingen : cfr. art. 8 E.V.R.M.
- art. 12 : grensoverschrijdend verkeer

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Basisbeginselen

Aanvullend protocol

- onafhankelijke toezichthouder
- transfer vereist adequate gegevensbescherming

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Europese Unie

Richtlijn (Directive) 95/46 :

Bescherming verwerking persoonsgegevens

Richtlijn 97/66 : telecom

Richtlijn 2002/58 : elektronische communicatie

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Art. 7 Handvest

De eerbiediging van het privé-leven en van het familie- en gezinsleven.

Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie.

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Art. 8 Handvest

De bescherming van persoonsgegevens

1. Eenieder heeft recht op bescherming van zijn persoonsgegevens.
2. Deze gegevens moeten eerlijk worden verwerkt, voor bepaalde doeleinden en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet.
Eenieder heeft recht van inzage in de over hem verzamelde gegevens en op rectificatie daarvan.
3. Een onafhankelijke autoriteit ziet erop toe dat deze regels worden nageleefd.

2. Evolutie van het privacyrecht - Europa

Handvest van de grondrechten van de EU
Nice 2000

Verdrag van Lissabon

13 december 2007

Van kracht vanaf 1 december 2009

2. Evolutie van het privacyrecht - België

1982-1983

Nieuwe wetgeving over rijksregister en bevolkingsregister

Raadgevende Commissie voor de
bescherming van de persoonlijke levenssfeer

15 januari 1990: Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid

- Toezichtscomité voor de sociale zekerheid
- Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

2. Evolutie van het privacyrecht - België

1982-1983

Nieuwe wetgeving over rijksregister en bevolkingsregister

Raadgevende Commissie voor de
bescherming van de persoonlijke levenssfeer

15 januari 1990: Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid

- Toezichtscomité voor de sociale zekerheid
- Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

2. Evolutie van het privacyrecht - België

Schengen uitvoeringsovereenkomst 1990

Wet van 8 december 1992

"Wet tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens"

WVP

Wet verwerking persoonsgegevens
privacywet

2. Evolutie van het privacyrecht - België

Eerste belangrijke wijziging van de WVP

- **11 december 1998** : Wet tot omzetting van richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens.
- **13 februari 2001** : Koninklijk Besluit ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

2. Evolutie van het privacyrecht - België

Tweede belangrijke wijziging van de WVP

- **26 februari 2003:** Wet tot wijziging van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en tot uitbreiding van haar bevoegdheden.
- **17 december 2003:** Koninklijk Besluit tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

2. Evolutie van het privacyrecht - België

Commissie

SC
Sociale
Zekerheid

Rijksregister

Federale
Overheid

KBO
Onder-
nemingen

Phenix

Statistiek

SC
Sociale Zekerheid
&
Gezondheid

2. Evolutie van het privacyrecht - België

Privacybescherming naast WVP

- Specifieke wetgeving voor de Sectorale comités: Rijksregister, eID, Phenix, KBO, Statistiek.
- CAO's (algemeen, sectoraal, bedrijf)
- Consumentenkrediet, patiëntenrechten, strafrecht en strafvordering

2. Evolutie van het privacyrecht - België

- UV (1948)
- Verdrag 19 december 1966: BUPO
- 1990: Guidelines of the United Nations for the Regulation of Computerized Personal Data Files
- 5 november 2009 Madrid : International Standards on the protection of personal data and Privacy

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

Wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (Privacywet - WVP)

De privacywet is eigenlijk de "wet verwerking persoonsgegevens"

Art. 2. Iedere natuurlijke persoon heeft in verband met de verwerking van persoonsgegevens die op hem betrekking hebben, recht op bescherming van zijn fundamentele rechten en vrijheden, inzonderheid op bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer.

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

WVP

Hoofdstuk I : begripsomschrijvingen, beginsel en werkingssfeer (art. 1 – 3)

Hoofdstuk II : algemene voorwaarden voor de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens (art. 4 – 8)

Hoofdstuk III : rechten van de betrokkene (art. 9 – 15)

Hoofdstuk IV : vertrouwelijkheid en beveiliging van de verwerking (art. 16)

Hoofdstuk V : voorafgaande aangifte en openbaarheid van de verwerkingen (art. 17 – 20)

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

WVP

Hoofdstuk VI : doorgifte van persoonsgegevens naar landen buiten de Europese Gemeenschap (art.21 – 22)

Hoofdstuk VII : Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 23 – 36)

Hoofdstuk VIIbis: Sectorale comités (art. 36 bis)

Hoofdstuk VIII : strafbepalingen (art. 37 – 43)

Hoofdstuk IX : slotbepalingen (art. 44 – 52)

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

Hoofdstuk II van de WBPL geeft de voorwaarden aan voor rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens.

Art. 4

§ 1 : de basisvereisten

§ 2 : verplichting voor de “verantwoordelijke voor de verwerking” om deze vereisten na te leven

Art. 5

Basisvoorwaarden voor verwerking.

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

- Eerlijkheidsvereiste
- Legaliteitsvereiste
 - wettelijk: gesteund op de wet
 - wettig: in overeenstemming met de wet
- Doelvereiste of finaliteitbeginsel (uitzondering: "latere verwerking")
- Proportionaliteitsbeginsel (niet te veel, niet te weinig én bruikbaar)
- Nauwkeurighedsvereiste
- Beperkingsvereiste: bewaring, archivering

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

VERWERKINGSVOORWAARDEN : wat is de grondslag voor de verwerking?

- Toestemming
- Contractuele relatie
- Verplichting uit wet- en regelgeving
- Levensnoodzakelijk
- Taak van openbaar belang
- Het gerechtvaardigd belang afgewogen tegen privacybescherming

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

GEVOELIGE PERSOONSgegevens: VERBOD als principe

Reeksen uitzonderingen op dit verbod

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

Rechten van de "betrokkene":

- informatieverplichting door de verwerker;
- inzagerecht van de betrokkene;
- verbeteringsrecht van de betrokkene;
- recht op verzet van de betrokkene;
- weigeringsrecht van de betrokkene (Direct Marketing)
- verwijderingsrecht

3. Basisbegrippen van de privacywet- en regelgeving

Ondersteuning van de "betrokkene":

- strafrechterlijke bescherming;
- Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;
- Hoven en Rechtbanken;
- Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg;
- Europees forum: algemeen en sectoraal (richtlijnen; Schengen; Europol)

Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer

Oprichting VTC

- decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (E-govdecreet)
 - 2 besluiten van de VR van 15 mei 2009
 - ter uitvoering van het E-govdecreet;
 - betreffende de veiligheidsconsulenten

Werking VTC

- Onafhankelijke instantie
- Verantwoording aan Vlaams Parlement
- Huishoudelijk reglement
- Bestuursplan
- Vergaderingen: 1x maand
- Publicatie van machtigingen, adviezen, aanbevelingen op de website

Samenstelling VTC

- 6 effectieve leden
 - 3 leden uit CBPL (voorzitter CBPL=voorzitter VTC)
 - 3 andere leden: jurist, informaticus, beroepservaring in beheer van persoonsgegevens
- 6 plaatsvervangende leden
- presentiegeld
- door het Vlaams Parlement
- mandaat 5 jaar en hernieuwbaar

- Secretariaat: ondersteunt de VTC

Visie VTC

- Garanties bieden voor veilige verwerking van persoonsgegevens door de Vlaamse overheidsinstanties
 - 2 ledig - evenwicht:
 - efficiënte en effectieve dienstverlening garanderen;
 - bescherming persoonlijke levenssfeer.

- Verhouding met CBPL:
 - geen dubbel controlesysteem
 - complementaire regels

Missie VTC: principes

- evenwichtig machtigingverlener en een deskundig raadgever
- efficiënte hulpverlener
- professionele organisatie
- transparante organisatie
- betrouwbare partner
- toezichthouder

Missie VTC: 6 kernopdrachten

- 1. verlenen van adviezen en aanbevelingen;
- 2. verstrekken van machtigingen voor gegevensuitwisseling van persoonsgegevens door de Vlaamse overheidsinstanties;
- 3. behandelen van informatievragen van burgers en ondernemingen;
- 4. jaarlijks verslag uitbrengen bij het Vlaams Parlement;
- 5. permanente, structurele samenwerking met partners;
- 6. verrichten van toezicht, gericht op permanente verbetering.

1. Advies verlenen

- Advies, op verzoek of op eigen initiatief, m.b.t. privacy (E-govdecreet);
- Beantwoorden van interpretatie- of toepassingsvragen m.b.t. privacy (E-govdecreet);
- Advies m.b.t. erkenning authentieke gegevensbronnen;
- Advies over aanstelling veiligheidsconsulenten – BVR 15 mei 2009

Advies aanstelling veiligheidsconsulent

- Principe: gunstig advies VTC voor aanstelling consulent voor iedere instantie die:
 - persoonsgegevens verwerkt,
 - authentieke gegevensbron beheert,
 - tussenkomt bij mededeling van persoonsgegevens,
 - ondersteunt bij gebruikers- en toegangsbeheer.
- Uitzondering: consulent al is aangewezen door:
 - wet 8 augustus 1983 Rijksregister van natuurlijke personen,
 - wet 15 januari 1993 Kruispuntbank Sociale Zekerheid

Veiligheidsconsulent

- verantwoordelijk voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid;
- onder rechtstreeks gezag van verantwoordelijke voor dagelijks bestuur;
- kennis over informatieveiligheid en informaticaomgeving van de instantie;
- voldoende tijdsbesteding;
- geen onverenigbaarheid.

2. Machtiging verlenen

- Persoonsgegevens, afkomstig van een Vlaamse overheidsinstantie
- Uitzondering: indien reeds een machtiging werd verkregen van een sectoraal comité CBPL
- Machtiging = beraadslaging:
 - toestemming voor gegevensuitwisseling
 - voorwaarden voor gebruik van de gevraagde persoonsgegevens
 - voorafgaand aan de gegevensuitwisseling

Wie moet machtiging vragen?

- Eenieder die de elektronische mededeling van persoonsgegevens wenst te verkrijgen van een Vlaamse overheidsinstantie
- Begrip ‘overheidsinstantie’:
 - Begrip ‘instantie’: als gedefinieerd in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur

Hoe een machtiging aanvragen?

■ Formulier 'aanvraag machtiging'

- externe verwerker?
- voor welk doeleinde?
voor welk oorspronkelijk doeleinde?
- welke gegevens? Ook gevoelige, gezondheids- of gerechtelijke gegevens?
proportionaliteit?
- welke bewaartermijn?
- duur van de machtiging?
- ondertekend door alle betrokken partijen

Hoe een machtiging aanvragen?

■ Formulier 'evaluatie beveiliging'

- beveiligingsmaatregelen van de organisatie
- afzonderlijk ingevuld door alle betrokken partijen

'Referentiemaatregelen voor beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens' uitgevaardigd door de CBPL

3. Informatievragen

- Beantwoorden van informatievragen van burgers en ondernemingen over privacy (E-govdecreet)
- Organiseren van een 'one-stop-shopping'

4. Jaarlijks verslag

- Schriftelijk verslag aan het Vlaams Parlement
- Voorzitter VTC kan gehoord worden door het Vlaams Parlement

5. Samenwerking met partners

- CBPL
 - Belangrijke rol voorzitter VTC
 - Loket one-stop-shopping
- Andere partners
 - Vlaamse overheid, VP, VR, VVSG, VVP

6. Toezicht

- Toezicht- en controleorgaan
 - naleving voorwaarden vermeld in de machtigingen
 - veiligheidsmaatregelen

Wat doet de VTC niet?

- Aangifte van verwerking van persoonsgegevens
 - bevoegdheid van de CBPL

Bevoegdheidsverdeling VTC - CBPL

- **Principe: aan welke instantie worden persoonsgegevens opgevraagd:**
 - Persoonsgegevens uit een federale bron → bevoegd sectoraal comité binnen de CBPL;
 - Persoonsgegevens uit een Vlaamse bron → Vlaamse toezichtcommissie;
 - Gewestoverschrijdende uitwisseling van persoonsgegevens → elke gegevensstroom moet afzonderlijk beoordeeld worden volgens het principe van welke instantie de persoonsgegevens afkomstig zijn.

Bevoegdheidsverdeling VTC - CBPL

- **Uitzondering: aard van de gegevens:**
 - Gegevens via de Kruispuntbank Sociale Zekerheid:
 - → sectoraal comité Sociale Zekerheid en Gezondheid, afdeling Sociale Zekerheid is bevoegd voor alle instellingen van de sociale zekerheid stricto sensu (die tot het primair of secundair netwerk behoren), hieronder vallen ook de OCMW's;
 - → VTC is bevoegd voor alle Vlaamse instellingen die geen instellingen van sociale zekerheid stricto sensu zijn.

Bevoegdheidsverdeling VTC - CBPL

- Gegevens uit het Rijksregister en gebruik van het rijksregisternummer:
 - → sectoraal comité Rijksregister.
- Gezondheidsgegevens:
 - → sectoraal comité Sociale Zekerheid en Gezondheid, afdeling Gezondheid is bevoegd voor elke uitwisseling van gezondheidsgegevens.
 - → lex specialis: decreten gewijzigd bij E-govdecreet, bevoegdheid van de VTC:
 - decreet van 21 november 2003 het preventieve gezondheidsbeleid,
 - decreet van 3 maart 2004 de eerstelijnsgezondheidszorg,
 - decreet van 16 juni 2006 het gezondheidsinformatiesysteem,Uitzondering: gegevensuitwisseling via het eHealth-platform

Bevoegde sectorale comités CBPL

- SC Federale Overheid
 - persoonsgegevens, afkomstig van federale overheidsinstantie
- SC Sociale Zekerheid en Gezondheid
 - Afdeling Sociale Zekerheid
 - persoonsgegevens binnen het Belgisch netwerk sociale zekerheid
 - Afdeling Gezondheid
 - gezondheidsgegevens

Bevoegde sectorale comités CBPL

- SC Rijksregister
 - informatie uit het Rijksregister en gebruik rijksregisternummer
- SC Toezichtcomité
 - mededeling van gecodeerde gegevens door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
- SC Kruispuntbank van Ondernemingen
 - informatiegegevens van de KBO

Contact

- **Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

Boudewijnlaan 30, bus 47, 1000 Brussel

Tel. 02/553 50 47

Fax. 02/553 13 15

toezichtcommissie@vlaanderen.be

www.vlaamsetoezichtcommissie.be

Contact

- Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Hoogstraat 139, 1000 Brussel

Tel. 02/213 85 40

Fax. 02/213 85 65

commission@privacycommission.be

www.privacycommission.be

